

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

19 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Boico Victor, Toma Nadejda, Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a judecat, fără citarea părților, în baza materialelor cauzei, recursul ordinar declarat de către Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, împotriva deciziei Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 iunie 2019, în cauza penală în privința lui

Mitreanu Valeriu xxxx, născut la xxx, originar și domiciliat în r-nul xxxxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

prima instanță: 12.03.2019 – 29.03.2019

instanța de apel: 15.05.2019 – 10.06.2019

instanța de recurs ordinar: 25.09.2019 – 19.05.2020

Procedura prevăzută de art. 431 alin. (1) pct.1¹) Cod de procedură penală, legal executată.

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Comrat (sediul Central) din 29 martie 2019, Mitreanu Valeriu a fost recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin.(1) Cod penal, fiindu-i stabilită în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, pedeapsă sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

În baza art.90 alin.(1), (2) Cod penal, s-a dispus ca pedeapsa stabilită lui Mitreanu Valeriu că nu fie pusă în executare, dacă în termenul de probă de 4 ani, Mitreanu Valeriu nu va comite o nouă infracțiune și va respecta condițiile de probațiune prin care va îndreptăți încrederea acordată. S-a obligat Mitreanu Valeriu în baza art. 90 alin.(6) Cod penal, în timpul termenului de probă să nu-și schimbe locul de trai și/sau reședința fără acordului organului competent.

S-a încasat de la Mitreanu Valeriu în beneficiul lui Răileanu Eugeniu suma de 7300 lei în calitate de prejudiciu material.

Demersul procurorului de încasare de la inculpatul Mitreanu Valeriu Gheorghe în contul statului a cheltuielilor de judecată în sumă de 786 a fost respins ca neîntemeiat.

A fost soluționată soarta corpurilor delictive.

Cauza penală a fost examinată cu participarea inculpatului Mitreanu Valeriu xxxx, în procedură simplificată în ordinea prevăzută de art.364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza urmăririi penale.

2. Pentru a pronunța sentința, prima instanță a reținut ca fiind constatată fapta penală, săvârșită în următoarele circumstanțe de fapt: Mitreanu Valeriu la data de 23.01.2019, aproximativ la orele 05:30, aflându-se pe teritoriul stâniei, situată în partea de est com. Congazcic UTA Găgăuzia, în timpul certii cu Răileanu Eugeniu xxxxxx, apărută din cauza geloziei, a aplicat o lovitură de cuțit în regiunea trunchiului lui Răileanu Eugeniu, cauzându-i astfel ultimului următoarele vătămări corporale: plagă penetrantă intercostală a coastei a 11-a pe linia axiliară medie din partea stângă cu lezarea coastei a 11-a și arterei intercostale a cavității abdominale cu lezarea epiplonului, mezoului, intestinului jejun, cu hemoragie în cavitatea abdominală (aproximativ 300 ml clinic), care în conformitate cu criteriul dat se califică ca vătămare gravă a sănătății.

Instanța de judecată a calificat cele săvârșite de către Mitreanu Valeriu în baza art.151 alin.(1) Cod penal, după indici calificativi – vătămarea intenționat gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul din cadrul Procuraturii UTA Găgăuzia, oficiul Comrat – Tumba Serghei, prin care a solicitat casarea sentinței în partea pedepsei și emiterea în această parte a unei noi hotărâri, prin care lui Mitreanu Valeriu xxxxxxx să-i fie aplicată pedeapsa prevăzută de art.151 alin.(1) Cod penal sub formă de închisoare pe un termen de 3 ani și 6 luni cu executare reală, cu ispășirea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis. A mai solicitat încasarea din contul inculpatului Mitreanu Valeriu în beneficiul statului a cheltuielilor de judecată pentru efectuarea expertizelor judiciare în mărime de 786 lei.

3.1 În motivarea cererii de apel procurorul a menționat că:

- consideră că sentința în partea aplicării prevederilor art.90 Cod penal și respingerii demersului procurorului privind încasarea de la Mitreanu Valeriu în contul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 786 lei este neîntemeiată;

- instanța de judecată nu a luat în considerare personalitatea inculpatului Mitreanu Valeriu, care potrivit materialelor cauzei penale, a fost constatată că, modul de viață a inculpatului permite a-l considera drept o persoană care ar putea săvârși repetat o asemenea faptă, întrucât la momentul de față, în privința inculpatului în instanța de judecată se mai află spre examinare un dosar penal, totodată în privința acestuia are loc efectuarea urmăririi penale pe alte două cauze penale, inclusiv unul din aceste dosare face parte din categoria celor împotriva vieții și sănătății persoanei:

- consideră că aplicarea de către instanța de judecată a prevederilor art. 90 Cod penal în privința inculpatului nu corespunde urmărilor faptei ilicite săvârșite;

- nu este de acord cu poziția primei instanțe și o consideră neîntemeiată, în partea privind respingerea solicitării de încasarea din contul inculpatului în beneficiul statului a cheltuielilor judiciare în mărime de 786 lei, în legătură cu efectuarea expertizelor judiciare;

- consideră că în afară de răspunderea penală pe care trebuie să o suporte inculpatul pentru infracțiunea comisă, ultimul este obligat să suporte și toate cheltuielile de judecată efectuate în legătură cu investigarea infracțiunii comise de către acesta. Doar în cazul imposibilității achitării cheltuielilor de judecată de către inculpat, cheltuielile respective pot fi trecute în contul statului.

4. Prin decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 iunie 2019, a fost admise apelul procurorului, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată în această parte a unei noi hotărâri prin care:

Mitreanu Valeriu a fost condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 3 ani și 6 luni închisoare cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, în rest, sentința Judecătoriei Comrat (sediul Central) din 29 martie 2019, a fost menținută fără modificări.

4.1 În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a apreciat că pedeapsa stabilită inculpatului Mitreanu Valeriu prin sentința adoptată ca fiind neîntemeiată, în raport cu circumstanțele constatate pe caz.

Instanța de apel a notat că, deși prima instanță la stabilirea pedepsei inculpatului Mitreanu Valeriu a ținut cont de prezența circumstanțelor atenuante/agravante pe caz, de personalitatea inculpatului, însă, neîntemeiat a aplicat prevederile art. 90 Cod penal, în partea stabilirii pedepsei lui Mitreanu Valeriu cu suspendarea condiționată pe un termen de probă de 4 ani.

Instanța de apel a considerat că argumentele aduse în cererea de apel sunt întemeiate și pot servi drept temei pentru casarea sentinței în cauză în latura pedepsei.

Instanța de apel a notat că prima instanță eronat a conchis că o pedeapsă non privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât 6 din partea condamnaților, cât și a altor persoane, or, inculpatul urmează să conștientizeze fapta comisă, care a tentat asupra relațiilor sociale cu privire la sănătatea persoanei.

Instanța de apel a notat că aplicarea prevederilor art. 90 Cod penal, adică suspendarea condiționată a executării pedepsei nu reprezintă o categorie aparte de pedeapsă, ci o măsură oferită condamnaților prin lege de

a demonstra că infracțiunea comisă de ei este un incident în viața acestora. Instanța de apel a remarcat că în textul art. 90 alin. (1) Cod penal, lexemul „poate”, oferă posibilitatea și nu obligația instanței de judecată de a aplica prevederile acestei norme.

Instanța de apel a constatat că la individualizarea pedepsei penale stabilite inculpatului în prezenta speță, prima instanță a pus accentul mai mult pe personalitatea persoanei vinovate, fără a învedera și alte criterii de individualizare a pedepsei penale, cum ar fi gravitatea infracțiunii săvârșite, influența pedepsei asupra corectării și reeducării vinovatului. Prima instanță neîntemeiat a conchis că împrejurările prezentei cauze penale, îndeosebi cele reținute de către această instanță, ce vizează personalitatea inculpatului, sunt suficiente pentru a aplica prevederile art. 90 alin. (1) Cod penal, deși inculpatul Mitreanu Valeriu nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru și se caracterizează pozitiv la locul de trai, acesta a comis o infracțiune cu intenție care face parte din categoria infracțiunilor grave prin prisma art.16 Cod penal, iar pînă în prezent acesta nu a recuperat prejudiciul cauzat prin infracțiune părții vătămate.

Instanța de apel la individualizarea, stabilirea categoriei și termenului pedepsei inculpatului Mitreanu Valeriu xxxxxx, a ținut ține cont de prevederile art. 6, 7, 16, 61, 75, 76, 78, Cod penal, de gravitatea infracțiunii săvârșite, care se atribuie la categoria infracțiunilor grave prin prisma prevederilor art. 16 Cod penal, de faptul că infracțiunea a fost săvârșită din intenție, de personalitatea inculpatului, care anterior nu a fost judecat, nu se află la evidența medicului narcolog și psihiatru.

Instanța de apel efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatului, urmărind în acest sens comportamentul lui în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, a considerat că în coraport cu fapta comisă, urmările prejudiciabile ale faptei și personalitatea inculpatului, constată că corijarea și reeducarea acestuia este posibilă doar cu executare reală, pe un termen de 3 ani și 6 luni de închisoare, în penitenciar de tip semiînchis, în cadrul cercetării judecătorești nu s-au constatat careva circumstanțe ce ar atesta necesitatea suspendării pe un termen de probă a pedepsei cu închisoare.

Instanța de apel a considerat că anume această pedeapsă este echitabilă și suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiunea comisă de către inculpat, iar pedeapsă stabilită inculpatului este aptă de a îndeplini funcțiile și de a realiza scopul în contextul gradului de pericol social a faptei comise de inculpat, cât și personalității acestuia.

Instanța de apel a mai ținut cont și de multitudinea circumstanțelor care descriu infracțiunea respectivă nu consideră rațional faptul că prima

instanță a dispus suspendarea executării pedepsei, în acest sens găsim veridice și aplicabile argumentele invocate în apel.

Instanța de apel a reținut că, la stabilirea pedepsei inculpatului Mitreanu Valeriu, prima instanță nu a dat o apreciere cuvenită normelor citate mai sus, deși nu a stabilit prezența altor circumstanțe relevante a aplicat prevederile art.90 Codul penal, a suspendat condiționat executarea pedepsei stabilite în privința inculpatului - fără a motiva necesitatea soluției respective și fără a da eficiența cuvenită prevederilor art.61 și art.75 Codul penal.

Instanța de apel a constatat că o pedeapsă privativă de libertate este echitabilă la caz, care va atinge scopul legii penale de restabilire a echității sociale, corectare a condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnatului, cât și a altor persoane, aplicarea prevederilor art.90 Cod penal în privința lui Mitreanu Valeriu, este inoportună, în situația în care, acesta a cauzat părții vătămate leziuni corporale grave a integrității corporale și sănătății, vătămări care prezintă pericol pentru viață. Faptul că inculpatul Mitreanu Valeriu a recunoscut vinovăția incriminată și cauza penală a fost examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în procedură simplificată, în conformitate cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, a fost luat în considerație la stabilirea pedepsei, acestuia fiind numită o pedeapsă minimă prevăzută de sancțiunea normei de care se face vinovat, însă, faptul că inculpatul recunoaște vina, nu poate constitui un temei de aplicarea prevederilor art.90 Cod penal, atâta timp, cât acesta cauzând părții vătămate leziuni corporale grave a integrității corporale și sănătății, care prezintă pericol pentru viață, în urma comiterii faptei, nu a recuperat careva daune.

Instanța de apel a considerat necesar de a respinge demersul procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor pentru efectuarea expertizelor pe dosar în sumă de 786 lei din următoarele considerente. Instanța de apel a reținut că, prima instanță corect a respins cerința procurorului privind încasarea cu titlu de cheltuieli judiciare a sumei de 786 lei de la inculpat în contul statului a din care: 128 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale nr.201915P0026 din 24.01.2019; 320 lei pentru efectuarea expertizei medico-legale nr.201915D0014 din 07.02.2019 precum și alte cheltuieli legate cu investigarea cauzei penale, făcând trimitere la prevederile art. 143 alin. (1) Cod de procedură penală, la prevederile alin. (3) art. 227 Cod de procedură penală, precum și la prevederile art.143 Cod de procedură penală.

5. Decizia instanței de apel a fost atacată cu recurs ordinar de către Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, prin care invocând ca temei pentru recurs ordinar prevederile *art. 427 alin.*

(1) pct.6) Cod de procedură penală, a solicitat casarea parțială a deciziei, în partea cheltuielilor de judecată și rejudecarea cauzei în această parte.

5.1 În motivarea recursului ordinar procurorul a invocat că:

- orice prejudiciu cauzat statului trebuie să fie reparat;
- instanța de apel, a dispus respingerea cererii procurorului încasării de la inculpatul sumei de 768 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, însă nu a dispus trecerea acestora în contul statului, astfel, rezultă că nu dispunem de o dispoziție referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare, așa cum se cere prin prevederile art.397 pct.5) și art.416 Cod de procedură penală.

6. Judecând recursul ordinar declarat, pe baza materialului din dosarul cauzei penale și a motivelor invocate, Colegiul penal lărgit consideră posibil admiterea acestuia, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art.434 din Codul de procedură penală, judecând recursul declarat împotriva deciziei instanței de apel, Colegiul lărgit al Curții Supreme de Justiție verifică legalitatea hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei ținând seama, după caz, de opinia părților expusă în referință ori în ședință, dacă au participat la ea, și se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în recurs.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de această instanță, dar doar în temeiurile prevăzute de lege.

Conform art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, se pronunță doar în limitele temeiurilor invocate în recurs. Potrivit art. 429 alin. (1) Cod de procedură penală, recursul trebuie să fie motivat.

În corespundere cu art. 430 alin. (5) Cod de procedură penală, cererea de recurs trebuie să conțină indicarea temeiurilor prevăzute în art. 427 și argumentarea ilegalității hotărârii atacate în acest sens.

De asemenea, instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârile atacate și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Reieșind din conținutul recursului declarat în cauza deferită judecării, autorul invocă ca temeiuri de drept pentru casarea hotărârii contestate pct. 6) din alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume că, *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.*

Judecând recursul ordinar pe baza materialului din dosarul cauzei și argumentelor invocate, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admis, din următoarele considerente.

Potrivit art. 414 Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. În vederea soluționării

apelului, instanța de apel poate da o nouă apreciere probelor. Instanța de apel se pronunță asupra tuturor motivelor invocate în apel.

Hotărârile pronunțate de instanțele ierarhic inferioare trebuie să fie motivate atât în fapt, cât și în drept, în corespundere cu prevederile legislației în vigoare, pentru a permite instanței ierarhic superioare de a verifica corespunderea hotărârii pronunțate cu legea. Necesită a se avea în vedere că nu numai nemotivarea hotărârii, dar și motivarea insuficientă sau motivarea în termeni generali-vagi, reprezintă motiv de casare. Colegiul penal constată că aceste prevederi legale deși sunt obligatorii, nu au fost întocmai respectate la judecarea prezentei cauze în ordine de apel în partea ce ține de soluționarea cheltuielilor de judecată.

Verificând legalitatea deciziei atacate sub aceste aspecte, Colegiul penal lărgit reține că în speță temeiul de recurs prevăzut de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, și-a găsit confirmarea sub aspectul că *hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția*.

La acest capitol, analizând partea descriptivă și dispozitivă a deciziei instanței de apel se atestă că instanța de apel cu toate că s-a expus și a dispus respingerea cererii procurorului în partea încasării de la inculpatul sumei de 768 lei cu titlu de cheltuieli judiciare, însă contrar prevederilor art. 397 pct. 5) și art. 416 Cod de procedură penală, aceasta nu s-a expus în sarcina cui urmează a fi puse cheltuielile judiciare în sumă de 768 lei.

Drept urmare, Colegiul penal lărgit atestă că instanța de apel a adoptat o decizie de respingere a încasării cheltuielilor judiciare suportate în speță de la inculpat, totodată, nici nu a dispus trecerea acestora în contul statului, contrar dispozițiile art. 397 Cod de procedură penală potrivit cărora, dispozitivul sentinței de condamnare, în cazurile necesare, *trebuie să mai cuprindă dispoziția referitoare la repartizarea cheltuielilor judiciare*.

Dat fiind că nerespectarea întocmai a normei procedurale specificate, comise de către instanța de apel, constituie eroare de drept prescrise în art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală și care nu poate fi corectată de către instanța de recurs, se impune soluția admiterii recursului ordinar, casării deciziei contestate în partea neîncasării cheltuielilor de judecată din contul inculpatului și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceiași instanță de apel, în alt complet de judecată.

Conform art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, instanța de recurs casează total hotărârea atacată și dispune rejudecarea cauzei de către instanța de apel, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

La rejudecarea cauzei instanța de apel urmează să țină cont de împrejurările expuse, pentru înlăturarea erorii menționate.

8. În conformitate cu art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE:

Admite recursul ordinar declarat de către Procurorul-șef al Procuraturii de circumscripție Cahul, Calendari Dumitru, casează decizia Colegiului judiciar al Curții de Apel Cahul din 10 iunie 2019, în cauza penală în privința lui *Mitreanu Valeriu xxxxx*, în partea cheltuielilor de judecată, și dispune rejudecarea cauzei în această parte de către aceeași instanță de apel, în alt complet de judecată.

În rest, dispozițiile hotărârii atacate, se mențin.

Decizia în partea dispusă rejudecării nu se supune căilor de atac, în rest este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la 21 iulie 2020.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Boico Victor

Toma Nadejda

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena